

Nr. 81 - Persillekræmmeren - 2011

Stensballe Strandvej i 1950'erne

af Johannes Krarup (Janus), Horsens

Tænkes en person fra 1950 i dag at besøge Stensballe Strandvej, ville den pågældende ikke kunne kende vejen. Alt er forandret. Ikke kun vejføringen, men den stille blinde vej med grønne grøfter og høje Elmetræer er blevet forandret til en lang trafikeret asfaltvej med cykel- og gangsti, og hvor chikaner dæmper trafikken.

I det følgende gives der efter ønske fra Lokalkivet lidt fortælling om "Stensballe Strandvej i 1950'erne". Selv boede jeg på vejen i 43 år.

Det i artiklen omtalte hus på Stensballe Strandvej 25. Foto fra 1959.

Vejændring

Vejstykket (Oddervejen) fra Sundbroen mod Odder blev i 1960'erne rettet ud til den nuværende Haldrupvej. Hidtil havde vejen i generationer gået op ad Sundbakken og videre gennem Stensballe. Senere, i 1970'erne, blev Haldrupvejen ført uden om Stensballe. Alle ændringer der fik betydning for lokalsamfundet. I den forbindelse må også nævnes kommunalreformen i 1970.

Strandvejen

Første del af Strandvejen begyndte i 1950 med det vejstykke, der i dag hedder Gl. Stensballe Strandvej. Ved nævnte vejændring blev stykket skilt fra, og en ny tilkørselsvej til Stensballe Strandvej blev etableret. Den oprindelige tilkørsel (en stejl bakke) blev lukket og erstattet af en trappe til Haldrupvej. Den nye vej fortsatte ned i lavningen og videre mod øst, hvor den endte omkring Engtoften. Videre transport herfra til Husoddevej og stranden måtte ske enten på gåben eller cykel.

Strandvejen var en dårlig grusvej med grønne grøfter og høje flotte Elmetræer. Der var endnu kun få villaer på vejen, der var åbent terræn med grønne marker og græssende kreaturer, mange frugttræer, lidt skov og udsigt til fjorden. Langs vejens nordside var der et ca. 40 meter bredt skovbælte bestående af mange forskellige træer. Det var plantet i 1926 af planteskoleejer Rasmussen, der så muligheder i området. Bæltet begyndte ved Højmarksvej og fortsatte næsten frem til Skovtoften. Gennem hele bæltet gik der en ride- og gangsti, hvortil man kom ad tjørn omgivne stier, der endte i runde repos med et lindetræ. Stien var et yndet mål af mange for en rask spadseretur om søndagen.

Mange cyklende og spadserende Horsensianere og turister benyttede Strandvejen som adgangsvej til stranden ved Husodde. I modsat fald måtte man køre oven op om Stensballe og ned ad Husoddevej (en lang og dårlig vej). Ud for Stensballe Strandvej 12 var der således gennem mange år en iskiosk. Over for Stensballe Strandvej 25 var der et gadelys, i øvrigt det eneste på vejen. Trafikken var, bortset turisterne om sommeren, af lokal art. Det var meget en stillevej.

I slutningen af 1960'erne blev vejen forlænget til Husoddevej, og den blev til en asfalteret vej med cykel- og gangsti, og der kom gadelys. Lidt senere blev Hus-oddevej ændret fra smal grusvej til bred asfalteret vej med cykel- og gangsti til glæde for den kørende trafik. Atter år senere blev Strandvejen ført videre fra Husoddevej mod øst til dens nuværende stade. I dag er kvarteret fuldt udbygget, og Strandvejen er en lang vej, hvor yderste hus har nr. 199.

Stensballe Strandvej 25

I 1952 var der byggegrunde til salg på nordsiden af Strandvejen. Der var frit valg i størrelse. Vi købte 24 meter mod Strandvejen og 100 meter i dybden, inkl. skovbæltet, i alt 2400 kvadratmeter. Prisen var 75 øre (1,78 kr.) nedsat til 65 øre pr. kvadratalen (1,54 kr. pr. kvadratmeter). Prisen var hverken lav eller høj, men dagens pris. Vores valg på Strandvejen skyldtes, at der var læ ved skoven mod den barske nordenvind (et ufravigeligt krav), et stort areal gav muligheder for at få en nyttehave, en prydhave, leg, skur for opbevaring af ting og sager, soldyrkning hele året, skygge og fuglesang i skoven, derudover var der fine bademuligheder i Horsens fjord i kort afstand på den anden side af vejen.

Byggetilladelsen blev ordnet ved en hyggelig aftensnak med sognerådsformand Laurs Karlsen på hans hjemadresse, Bygaden 94. Vi fik lov til at bygge næsten som vi selv ville. Fra Erik Laursens Tegnestue i Horsens fik vi forskellige forslag. Det voldte kvaler, da der var fejl (arkitekter skulle bo 1 år i de huse, de tegner). Min broder (havearkitekt) nivellerede den meget kuperede grund med kote 0 fra naboens trappetrin svingende fra plus 1 til minus 4 meter. Derefter begyndte jeg så udgravningen med håndgreb og trillebør, og inden det ansøgte statslån var i hus, men det kom rettidigt). Den gode overjord, der havde været jordbæravl på grunden, flyttede jeg op mod vejen, så der blev plads til opfyldning af tung teglværksjord. Vi fældede selv træer og savede dem op til tømmer fra min svigerfars skov ved Frodesdal i Lund. Tømrermester Carl Hansen, Haldrup klarede snedker- og tømmerarbejdet. murerarbejdet blev udført på fin måde af murermester Svend Nielsen, Horsens. Der var ingen kloak, så vi gravede en sivebrønd (lovligt dengang). Vand til husholdning og have fik vi i en ledning fra det nærliggende vandværk hos gartner Iver Pedersen, Stensballe Strandvej 37. Haven blev anlagt med hjælp af arbejdskammerater fra Forskningscenter Bygholm. Rejsegildet var den 13. januar 1953 med flag og pølser. På Bastilledagen den 14. jul flyttede vi ind i et to- etages hus - men vort eget.

Vi blev boende på adressen Stensballe Strandvej 25 i mange år, en familie bestående af mor, far og 3 pigebørn, der fik god opvækst og skolegang samt konfirmation i Stensballe. Da ”vor” mor (min kone) efter en fejloperation blev svært handikappet, og der var 11 trappetrin til husets grundplan, flyttede vi, 1 år tidligere end vi havde planlagt, til en ønskelejlighed på Carolinelundsvej 23 i Horsens efter 43 gode år på Strandvejen. ”Børnenes hjem” blev godt afhændet i 1997, og det er ikke slemt at køre forbi det ”gamle sted”, hvor vi i sin tid fra vore stuevinduer kunne nyde den pragtfulde udsigt over Horsens fjord og høre fuglenes sang i skoven.

Omgivelser

De fleste beboere på Strandvejen havde job i Horsens og privat liv i Stensballe, der var en landkommune. Vær Nebel kommune havde dengang ca. 900 indbyggere, men var i udvikling. I dag er der vel 5.300 indbyggere. Skatteprocenten var meget lav i forhold til Horsens, enkel administration og smukke omgivelser, alt det gjorde, at Strandvejen blev et attraktivt sted at bo med stigende ejendomspriser til følge.

Skolen lå på Fortevej, den var velrenommeret. Det var en centralskole med stigende antal elever. Senere blev den udbygget med en realafdeling. Eleverne kom fra Stensballe, Serridslev, Haldrup, Nebel og Bledd. Lærerne boede i tjenesteboliger på Fortevej (se Persillekræmmeren nr. 10, 49 og 50). Der var ingen børnehave i området, men det føltes ikke som et større savn, idet de fleste mødre var hjemmearbejdende, og der var gode legemuligheder.

Gennem skolegangen opstod bekendtskaber mellem elever og forældre fra de forskellige lokaliteter med positiv effekt, og gode venskaber opstod. Forbindelser der yderligere styrkedes gennem samværet i Vær kirke.

Beboerne på Strandvejen handlede mest i Horsens, som regel på vej hjem fra arbejde. Der var ellers dengang godt med forretninger i Stensballe, der var bager, købmand, brugs, slagter, cykelsmed, smed, tømrer, lillebil og posthus, men de svandt ind. Der blev forsøgt med en stor brugs og et indkøbstorv, men som andre steder, det svandt bort. En vis lokalhandel opstod, da der på hjørnet af Stensballe Strandvej blev etableret et lille supermarked med lang åbningstid og stort udvalg i dagligvarer. Stensballesund vandværk leverede godt og billigt vand. Desværre kunne det ikke klare at skaffe vand nok til alle de nye beboere omkring Strandvejen. Det lukkede i 1989 (se Persillekræmmeren nr. 41). Forsamlingshuset på Agervej blev mest benyttet af folk i Stensballe, hvor aktiviteterne var andespil og diletant. Det lukkede i 1966 (se Persillekræmmeren nr. 28). Nørrevang startede i 1966 som alderdomshjem for 30 beboere (se

Persillekræmmeren nr. 37). Den store arbejdsplads (oprettet 1894) Østergaards Frøavl lukkede i 1992 (se Persillekræmmeren nr. 12). Beboerne på Strandvejen havde gennem en lang årrække automat telefon med direkte opkald og Horsens-nr., resten af Stensballe havde opkald, omstilling og parttelefon over telefoncentralen, der lå på Bygaden 81.

Stensballe Strandvej, 2011. (Foto af Poul Erik Schreiber).

Afslutning

Med tiden gled Strandvejen ind som en integreret del af Stensballe, der fra 1970 udgjorde en forstad til Horsens.

Redaktion: FGS, KSO